

**UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE**

**INSTRUKCJA
WYKONYWANIA PRAC
NIEBEZPIECZNYCH
POD WZGLĘDEM POŻAROWYM**

Lublin kwiecień 2020

Spis treści.

Rozdział	Tytuł	Strona
I.	Podstawa prawna opracowania.	2
II.	Definicje, skróty i symbole stosowane w instrukcji.	3
III.	Przedmiot i cel opracowania instrukcji.	4
IV.	Postanowienia ogólne instrukcji.	4
V.	Ocena zagrożenia pożarowego występującego w miejscu wykonywania prac.	6
VI.	Przedsięwzięcia niedopuszczające do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu.	6
VII.	Osoby odpowiedzialne za przygotowanie, zabezpieczenie oraz przebieg prac.	7
VIII.	Zapewnienie wykonywania prac wyłącznie przez pracowników uprawnionych oraz posiadających odpowiednie kwalifikacje.	9
IX.	Zaznajamianie osób wykonujących prace o zagrożeniach pożarowych występujących w rejonie ich wykonywania oraz z przedsięwzięciami zapobiegającymi przed powstaniem i rozprzestrzenianiem się pożaru lub wybuchu.	10
X.	Załączniki.	11
	1. Protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.	
	2. Zezwolenie na rozpoczęcie niebezpiecznych pod względem pożarowym.	
	3. Książka kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.	

I. Podstawa prawna opracowania.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. *o ochronie przeciwpożarowej* (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 191 z późniejszymi zmianami).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. *w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów* (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z późniejszymi zmianami).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. *w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych* (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 kwietnia 2000 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych* (Dz. U. Nr 40, poz. 470).
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji i magazynowaniu gazów, napełnianiu zbiorników gazami oraz używaniu i magazynowaniu karbidu* (Dz. U. z 2004 r. Nr 7, poz. 59).
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 lipca 2010 r. *w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej* (Dz. U. Nr 138, poz. 931).
7. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 28 sierpnia 2019 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1830 z późniejszymi zmianami).
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2009 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i eksploatacji sieci gazowych oraz uruchomienia instalacji gazowych gazu ziemnego* (Dz. U. z 2010 r. Nr 2 poz. 6).
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 6 września 1999 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy magazynowaniu, napełnianiu i rozprowadzaniu gazów płynnych* (Dz. U. Nr 75 poz. 846 z późniejszymi zmianami).

II. Definicje, skróty i symbole stosowane w instrukcji.

Ilekoć w instrukcji jest mowa o:

- **pracach niebezpiecznych pod względem pożarowym** – należy przez to rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem, a przede wszystkim:
 - cięcie, zgrzewanie, lutowanie, spawanie elektryczne i gazowe,
 - cięcie, szlifowanie oraz wykonywanie innych prac powodujących powstawanie iskier mechanicznych oraz gorących odprysków,
 - użycie otwartego ognia, np. podgrzewanie smoły, lepiku, nagrzewanie za pomocą palników pap zgrzewalnych,
 - wykonywanie prac renowacyjnych malarskich wewnątrz obiektu przy użyciu farb i lakierów łatwo zapalnych w sytuacji niedostatecznej wentylacji,
 - wykonywanie prac nieprzewidzianych instrukcjami technologicznymi w strefach zagrożonych wybuchem.

Do prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy również zaliczyć wszelkie prace z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo, takich jak:

- a) gazy palne,
 - b) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C),
 - c) materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
 - d) materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
 - e) materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne,
 - f) materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
 - g) materiały mające skłonności do samozapalenia,
 - h) materiały inne niż wymienione w lit. a-g, jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru,
- prowadzone poza stanowiskami przewidzianymi do ich normalnego wykonywania.
- **pożarze** – należy przez to rozumieć każdy przypadek niekontrolowanego w czasie i przestrzeni procesu spalania,
 - **strefie zagrożenia wybuchem** – należy przez to rozumieć przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
 - **zagrożeniu wybuchem** – należy przez to rozumieć możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.
 - **przestrzeniach zagrożonych wybuchem** – należy przez to rozumieć przestrzeń, w których może wystąpić atmosfera wybuchowa w ilościach wymagających podjęcia specjalnych środków w celu zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy,

- **przestrzeniach nie zagrożonych wybuchem** – należy przez to rozumieć przestrzenie inne niż zagrożone wybuchem, w których nie przewiduje się wystąpienia atmosfery wybuchowej w ilościach wymagających podjęcia środków w celu zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy,
- **atmosferze wybuchowej** – należy przez to rozumieć mieszaninę z powietrzem w warunkach atmosferycznych, substancji palnych w postaci gazów, par, mgieł lub pyłów, w której po wystąpieniu zapłonu, spalanie rozprzestrzenia się na całą niespaloną mieszaninę,
- **pracownik upoważniony** – należy przez to rozumieć pracowników, którzy w ramach swoich obowiązków służbowych lub na podstawie polecenia służbowego wykonują określone prace,
- **pracownik uprawniony** – należy przez to rozumieć pracownika posiadającego sprawdzone i właściwe kwalifikacje w zakresie eksploatacji danego rodzaju urządzeń i instalacji, potwierdzone świadectwem kwalifikacyjnym,
- **świadectwo kwalifikacyjne** – należy przez to rozumieć świadectwo stwierdzające spełnienie przez daną osobę odpowiednich wymagań kwalifikacyjnych do wykonywania pracy w ustalonym zakresie dla określonych rodzajów urządzeń i instalacji, uzyskane w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
- **instrukcja eksploatacji** – należy przez to rozumieć zatwierdzoną przez pracodawcę instrukcję określającą procedury i zasady wykonywania czynności niezbędnych przy eksploatacji urządzeń i instalacji, opracowaną na podstawie odrębnych przepisów oraz dokumentacji producenta.

III. Przedmiot i cel opracowania instrukcji.

Przedmiotem instrukcji są wymagania ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w budynkach i na terenach należących do Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Celem niniejszego opracowania jest określenie:

- warunków, jakie muszą być spełnione przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- sposobów zabezpieczenia przeciwpożarowego miejsc wykonywania tych prac,
- zasad sprawowania nadzoru w trakcie wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz po ich zakończeniu,
- odpowiedzialności za przygotowanie i zabezpieczenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

IV. Postanowienia ogólne instrukcji.

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane w budynkach oraz na terenach należących do uczelni pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej przed, w trakcie ich wykonywania oraz po ich zakończeniu.

2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (zwanych dalej pracami) osoby reprezentujące wykonawcę tych prac:
 - kierownik Działu Eksploatacji UMCS lub upoważniony przez niego pracownik,
 - kierownik robót / wykonawca (w przypadku firmy zewnętrznej),w porozumieniu z administratorem budynku i użytkownikiem pomieszczeń, są obowiązani:
 - a) ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym będą wykonywane prace,
 - b) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - c) wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
 - d) zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez pracowników uprawnionych (jeżeli jest to wymagane odrębnymi przepisami) oraz posiadających odpowiednie kwalifikacje,
 - e) zaznajomić osoby wykonujące prace, z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie ich wykonywania oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
3. W przypadku wystąpienia wątpliwości związanych z zagrożeniami pożarowymi w miejscu wykonywania prac lub zabezpieczeniem tych prac, należy skonsultować je z Inspektorem ds. ochrony przeciwpożarowej UMCS.
4. Osoba reprezentująca wykonawcę prac jest zobowiązana do przygotowania „Protokołu zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – **załącznik Z-1/I-03/PPOŻ/2016**”.
5. Zatwierdzenie przez kierownika obiektu „Protokołu zabezpieczenia ...”, jest podstawą do wydania „Zezwolenia na rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” – **załącznik Z-2/I-03/PPOŻ/2016**.
6. Zezwolenie na rozpoczęcie prac wydaje kierownik obiektu, po potwierdzeniu przez wszystkie osoby w nim wskazane, wykonania nałożonych na nie obowiązków szczegółowo określonych w „Protokole zabezpieczenia ...”.
7. Dla każdego obiektu prowadzona jest „Książka kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” – **załącznik Z-3/I-03/PPOŻ/2016**.
8. W okresie wykonywania prac w obiekcie „Książka kontroli ...” jest przechowywana w pomieszczeniu portierni w celu umożliwienia dokonywania wpisów w godzinach wieczornych lub nocnych.
9. W „Książce kontroli ...” dokonuje się wpisów dotyczących czasu zakończenia prac, kontroli miejsca wykonywania prac bezpośrednio po ich zakończeniu oraz w ustalonych odstępach czasu. Wpisów dokonują własnoręcznie osoby wskazane w „Protokole zabezpieczenia ...”.
10. Wszystkie dokumenty związane z prowadzonymi w obiekcie pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym, po ich zakończeniu, są przechowywane u kierownika obiektu.
11. Zapisy instrukcji dotyczą również, prac wykonywanych w pomieszczeniach wynajmowanych przez inne podmioty, chyba że umowa wynajmu (dzierżawy) dotyczy

całego obiektu lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową, a z treści umowy wynika pełna odpowiedzialność użytkownika za sprawy bezpieczeństwa pożarowego.

12. W przypadku wykonywania prac remontowo-budowlanych „ze wstrzymaniem ruchu zakładu pracy lub jego części” oraz przejęciem przez wykonawcę nadzoru nad miejscem ich prowadzenia, pełną odpowiedzialność za organizację prac niebezpiecznych pod względem pożarowym ponosi główny wykonawca określony w umowie.
13. W umowach dotyczących wykonywania prac, o których mowa w punkcie 12, należy umieszczać zapisy dotyczące pełnej odpowiedzialności głównego wykonawcy za zabezpieczenie przeciwpożarowe na terenie budowy oraz konieczności natychmiastowego powiadomienia zamawiającego o zaistniałym zagrożeniu pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniu związanym z prowadzonymi pracami.

V. Ocena zagrożenia pożarowego występującego w miejscu wykonywania prac.

Ocena zagrożenia pożarowego w miejscu, w którym będą wykonywane prace, polega między innymi na:

- ustaleniu właściwości pożarowych substancji i materiałów stosowanych lub składowanych w miejscu wykonywania pracy,
- określeniu rodzaju urządzeń i instalacji podlegających zabezpieczeniu,
- ustaleniu konieczności usunięcia wszelkich zanieczyszczeń substancjami palnymi oraz przewietrzania bądź wentylowania pomieszczeń,
- sprawdzeniu czy zachodzi potrzeba dokonania pomiarów stężeń gazów, par cieczy palnych lub pyłów,
- określeniu sposobów właściwego zabezpieczenia miejsc i urządzeń, z których ze względów technologicznych usunięcie materiałów palnych jest niemożliwe,
- ustaleniu sposobów zabezpieczenia poszczególnych rodzajów instalacji oraz konstrukcji obiektu,
- sprawdzeniu możliwości zapalenia się materiałów znajdujących się w otoczeniu miejsca wykonywania prac lub w sąsiadujących pomieszczeniach, wskutek przewodnictwa cieplnego lub rozprysków spawalniczych i iskier mechanicznych.

VI. Przedsięwzięcia niedopuszczające do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu.

Przedsięwzięcia zapobiegające powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru lub wybuchu, polegają między innymi na:

1. Zabezpieczeniu przed zapaleniem materiałów palnych występujących w miejscu wykonywania prac oraz rejonach przyległych, w tym również elementów konstrukcyjnych budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych:
 - z miejsca wykonywania prac należy usunąć wszystkie materiały palne, lub odsunąć je na bezpieczną odległość,
 - oczyszczenie pomieszczenia oraz urządzeń i instalacji z wszelkich zanieczyszczeń substancjami palnymi lub wybuchowymi,

- jeżeli usunięcie materiałów palnych nie jest możliwe, to należy zabezpieczyć je w sposób gwarantujący bezpieczeństwo pożarowe, np. arkuszami blach, kocami gaśniczymi, itp.
 - należy sprawdzić, czy w sąsiednich pomieszczeniach (miejscach), nie znajdują się materiały mogące ulec zapaleniu w skutek przewodnictwa cieplnego, od rozprysków spawalniczych lub iskier mechanicznych.
2. Prowadzeniu prac w pomieszczeniach oraz przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano prace z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par lub gazów w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% dolnej granicy wybuchowości.
 3. Wyposażeniu miejsca wykonywania prac w podręczny sprzęt gaśniczy przystosowany do gaszenia pożarów odpowiedniej grupy, w ilościach gwarantujących możliwość ugaszenia pożaru w zarodku.
 4. Poddaniu miejsca wykonywania prac oraz przyległych rejonów kontroli po ich zakończeniu:
 - bezpośrednio po ich zakończeniu należy sprawdzić:
 - czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek na stanowisku pracy i w pomieszczeniach sąsiednich,
 - czy nie występują oznaki tlenia się materiałów, bądź inne wskazujące na możliwość zaistnienia pożaru,
 - czy sprzęt roboczy i urządzenia zostały zdemontowane i zabezpieczone przed dostępem osób postronnych.
 - co najmniej po upływie 2, 4 i 8 godzin od zakończenia prac w celu stwierdzenia, czy nie występują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwość zaistnienia pożaru.
 5. Zapewnieniu sprawności technicznej narzędzi oraz sprzętu używanego do wykonywania prac.

VII. Osoby odpowiedzialne za przygotowanie, zabezpieczenie oraz przebieg prac.

1. Wykonawca prac odpowiada za:
 - przygotowanie „Protokołu zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”,
 - dokonanie wszelkich ustaleń i uzgodnień z kierownikiem obiektu oraz użytkownikiem pomieszczeń dotyczących zabezpieczenia prac oraz dozoru po ich zakończeniu,
 - dokonaniu uzgodnień dotyczących konieczności odłączenia instalacji sygnalizacji pożaru w obiekcie lub jego części na czas wykonywania prac,
 - wyznaczenie imienne osoby odpowiedzialnej za przygotowanie zabezpieczenia przeciwpożarowego miejsca pracy
 - wyznaczenie imienne osoby odpowiedzialnej za nadzór nad przebiegiem wykonywania prac,

- wyznaczeniem imiennym osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie i sprawdzenie miejsca po zakończeniu prac.
2. Użytkownik pomieszczeń odpowiada za:
- usunięcie z miejsca wykonywania prac wszelkich materiałów łatwo palnych, wybuchowych lub mogących spowodować inne zagrożenie,
 - udzielenie wszelkich informacji niezbędnych do prawidłowego zabezpieczenia planowanych prac, a zwłaszcza:
 - informacji dotyczących substancji i materiałów znajdujących się w miejscu wykonywania prac oraz w jego pobliżu (w tym w sąsiednich pomieszczeniach),
 - informacji dotyczących zagrożeń związanych z aparaturą naukową, urządzeniami oraz maszynami znajdującymi się w miejscu wykonywania prac,
 - zabezpieczenie aparatury naukowej, urządzeń i maszyn przed uszkodzeniami spowodowanymi prowadzonymi pracami,
 - sprawowanie nadzoru nad wyposażeniem znajdującym się pomieszczeniu w trakcie wykonywanych prac.
3. Kierownik administracyjny obiektu odpowiada za:
- skonsultowanie z inspektorem ds. ochrony przeciwpożarowej, wszelkich wątpliwości dotyczących zabezpieczenia obiektu w trakcie prac oraz po ich zakończeniu,
 - zatwierdzenie zabezpieczeń zaproponowanych przez wykonawcę w „Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”,
 - dokonanie uzgodnień z konserwatorem instalacji sygnalizacji pożaru dotyczących wyłączenia systemu lub jego części oraz warunków i czasu jego ponownego uruchomienia,
 - pisemne powiadomienie Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej o planowanym odłączeniu transmisji sygnałów pożarowych oraz wyłączeniu systemu sygnalizacji pożaru,
 - wydanie „Zezwolenia na rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”,
 - wyznaczenie pracowników obsługi budynku odpowiedzialnych za sprawdzenie miejsca wykonywania prac w 2, 4 i 8 godzin po ich zakończeniu – jeżeli takie uzgodnienia zostały zawarte z wykonawcą,
 - skompletowanie i przechowywanie dokumentacji prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
 - przeszkolenie pracowników obsługi obiektu w zakresie dokonywania wpisów w „Książce kontroli prac ...” oraz prowadzenia kontroli miejsca prowadzenia prac po ich zakończeniu.
4. Osoba wyznaczona do zabezpieczenia przeciwpożarowego miejsca pracy – jest odpowiedzialna za nadzór nad wykonaniem wszystkich zapisów, znajdujących się w uzgodnionym „Protokole zabezpieczenia ...”, które dotyczą przygotowania miejsca wykonywania prac przed ich rozpoczęciem.

5. Osoba wyznaczona do nadzorowania przebiegu wykonywania prac – jest odpowiedzialna za prawidłowy i zgodny z technologią przebieg wykonywanych prac, prawidłowe zabezpieczenie miejsca wykonywania pracy, utrzymywanie drożności dróg ewakuacyjnych, sprawności sprzętu gaśniczego i środków alarmowania, wykonywania prac zgodnie z przepisami i zasadami bhp i ochrony przeciwpożarowej. Osoba ta dokonuje wpisu w „Książce kontroli ...” dotyczącego daty i godziny zakończenia prac.
6. Osoba nadzorująca nie powinna bezpośrednio uczestniczyć w wykonywaniu prac. W przypadku wystąpienia zagrożenia osoba nadzorująca natychmiast przerywa prace i uruchamia działania zapobiegawcze lub ratownicze. Osoba nadzorująca posiada uprawnienia do odsunięcia od pracy pracowników, którzy swoim zachowaniem lub sposobem wykonywania pracy stwarzają zagrożenie.
7. Osoba wyznaczona do zabezpieczenia i sprawdzenia miejsca wykonywania prac, bezpośrednio po ich zakończeniu – odpowiada za wykonanie czynności związanych z pełnym zabezpieczeniem miejsca wykonywania prac oraz jego sprawdzeniem pod względem ochrony przeciwpożarowej. Osoba ta dokonuje wpisu w „Książce kontroli ...” dotyczącego zabezpieczenia i sprawdzenia miejsca wykonywania prac bezpośrednio po ich zakończeniu.
8. Osoby wyznaczone do sprawdzenia miejsca po zakończeniu prac – są odpowiedzialne za skontrolowanie pod względem pożarowym miejsca wykonywania prac, w odstępach czasu jaki upłynął od ich zakończenia, określonych w „Protokole zabezpieczenia ...”.

VIII. Zapewnienie wykonywania prac wyłącznie przez pracowników uprawnionych oraz posiadających odpowiednie kwalifikacje.

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym, do wykonywania których zgodnie z odrębnymi przepisami konieczne jest posiadanie potwierdzonych kwalifikacji, mogą wykonywać wyłącznie pracownicy uprawnieni, tzn. posiadający aktualne świadectwa kwalifikacyjne:
 - prace spawalnicze – „Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia” albo „Świadectwo egzaminu spawacza” lub „Książeczka spawacza”,
 - cięcie termiczne, zgrzewanie, ręczne lutowanie – „Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia”.
2. Pozostałe prace niebezpieczne pod względem pożarowym, mogą być wykonywane wyłącznie przez pracowników posiadających doświadczenie zawodowe w zakresie wykonywanych prac, znających instrukcje eksploatacji stosowanych narzędzi z otwartym ogniem lub narzędzi iskrzących oraz znających zasady bezpiecznego wykonywania powierzonych prac.
3. Osoba reprezentująca wykonawcę oświadcza w „Zezwoleniu na rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”, że pracownicy zatrudnieni przy ich wykonywaniu posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

4. Osoba wykonująca prace jest zobowiązana do okazania dokumentu potwierdzającego posiadane kwalifikacje na żądanie kierownika administracyjnego obiektu lub inspektora ds. ochrony przeciwpożarowej UMCS.
5. W przypadku braku wymaganych kwalifikacji lub ich niezgodności z zakresem wykonywanych prac osoby wskazane w powyżej wstrzymują prace do czasu wyjaśnienia wątpliwości.

IX. Zaznajamianie osób wykonujących prace o zagrożeniach pożarowych występujących w rejonie ich wykonywania oraz z przedsięwzięciami zapobiegającymi przed powstaniem i rozprzestrzenianiem się pożaru lub wybuchu.

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, osoba reprezentująca wykonawcę prac jest zobowiązana do przeprowadzenia szkolenia dla pracowników, którzy będą je wykonywać.
2. Szkolenie powinno dotyczyć następujących zagadnień:
 - zagrożeń pożarowych i wybuchowych występujących w miejscu wykonywania prac lub w ich pobliżu,
 - sposobu i technologii wykonywania prac,
 - rozwiązań technicznych i organizacyjnych przyjętych w celu zapobieżeniu pożarom lub wybuchom,
 - sposobów alarmowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
 - zasad użycia podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w miejscu wykonywania pracy,
 - zabezpieczenia miejsca wykonywania pracy po jej zakończeniu,
 - pracownikom należy praktycznie wskazać:
 - miejsca rozmieszczenia planów ewakuacyjnych obiektu,
 - miejsca rozmieszczenia instrukcji postępowania na wypadek pożaru,
 - miejsc rozmieszczenia telefonów alarmowych,
 - miejsca rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - przebieg dróg ewakuacyjnych.
3. Kierownik administracyjny obiektu jest zobowiązany do udostępnienia wykonawcy, materiałów niezbędnych do przeprowadzenia szkolenia, które dotyczą zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu. Dokumentowanie szkolenia odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” opracowanej dla danego obiektu.
4. Instrukcje stanowiące załączniki do „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” mogą być powielane i przekazane do stałego użytkowania przez wykonawcę. Sama „Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego” winna być udostępniana, jeżeli zaistnieje tak konieczność, wyłącznie na czas prowadzenia szkolenia. Dla podmiotów zewnętrznych wykonujących prace, można udostępniać na czas szkolenia instrukcję pozbawioną załączników dotyczących: wykazu pomieszczeń wraz z ich przeznaczeniem, wykazu substancji niebezpiecznych oraz szczegółowych planów budynku.

5. Stosowne zapisy o przeprowadzeniu szkolenia winny się znaleźć w zezwoleniu na rozpoczęcie prac.

X. Załączniki.

Załączniki do instrukcji znajdują się na odrębnych arkuszach:

1. Protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – załącznik **Z-1/I-03/PPOŻ/2016**.
2. Zezwolenie na rozpoczęcie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – załącznik **Z-2/I-03/PPOŻ/2016**.
3. Książka kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – załącznik **Z-3/I-03/PPOŻ/2016**.